

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN

REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXIV.

Číslo 6.

Komárno, jún 2013

Cena 30 centov

EVANJELIUM – MOC BOŽIA

„Dlžníkom som Grékom aj Negrékom, múdрым aj nerozumným, a tak hotový som aj vám v Ríme zvestovať evanjelium. Ved' ja sa nehanbím za evanjelium (Kris-tovo): lebo mocou Božou je ono na spasenie každému veriacemu, predne Židovi, (potom) aj Grékovi. Zjavuje sa v ňom zaiste spravodlivosť Božia z viery pre vieru, ako je napísané: Spravodlivý bude žiť z viery“ (Rím 1,14–17).

Vel'kolepé svedectvo apoštola Pavla o evanjeliu ako moci Božej, určenej na spasenie každému veriacemu. Môžeme to označiť heslom „spasenie pohanov“ a vidieť v nej odkaz na to, ako sa plní zaslúbenie Ježiša Krista o tom, že „prídu od východu i od západu, od severu i od juhu a budú stolovať v kráľovstve Božom“ (Lk 13,29). Apoštol Pavol svojím počínaním bol jedinečným dokladom toho, že Pán Boh sa stará, aby spasenie bolo dané všetkým, aby nikto nebol vynechaný a ukrátený o radostnú zvesť.

Postoj apoštola Pavla ku kresťanom v Ríme veľmi dobre ukazuje, aké pohnútky má mať kresťanská cirkev pri šírení evanjelia. Keď im písal list, ešte nepoznal tamojších kresťanov. Vedel však, že vyznávanie Ježiša Krista v hlavnom meste rímskej veľríše znamená mnoho a že by mal aj v tomto meste vydať vyznanie o tom, komu uveril. Do rímskeho zboru chcel prísť splatiť dlžobu, ktorou sa cítil zaťažený voči všetkým ľuďom: pretože ho Pán urobil apoštolom. Bol povinný podávať evanjelium nie tomu, koho by si sám vybral: nielen tým, ktorí už znali niečo z cesty spasenia podľa Mojžišovho zákona (židia), ale aj tým, ktorí ako pohania nevedeli o spásenosných skutkoch Božích. Pavlovo označenie Gréci a Negréci znamená: pohania a židia, teda apoštol nenaznačuje rozdiely národnostné, ale skôr náboženské, ktoré boli a sú stále skutočnosťou medzi ľuďmi. Ale evanjelium je určené jedným i druhým. Ani rozdiely vo vzdelaní či kultúrnej vyspelosti človeka nevyklúčujú nikoho z Božej ponuky spasenia. Každému má zaznieť posolstvo, že Boh na človeka pamätá a že ho povoláva na cestu záchranu.

Toto posolstvo má podávať kresťanská cirkev. Nepodáva ho na to, aby rozšírila svoju moc (moc a vláda cirkvi nepatrí), nepodáva ho na to, aby pre seba niečo získala (z hlásenia evanjelia musí byť vylúčené každé sebec-tvo), ale podáva ho preto, lebo Pán cirkvi ho tým poveril. Ako Pavol sa cítil dlžníkom a teda povinný odovzdať iným to, čo od Pána prijal, tak aj cirkev, jej všetci členovia majú vedieť, že mnoho prijali, a preto trvale majú povinnosť mnoho dávať na prospech iným. V podobenstve o nemilosrdnom služobníkovi (Mt 18,21–35) Pán Ježiš ukázal, ako mnoho ľudí od Pána Boha prijímajú a akí sú neochotní tomu primerane iným niečo dávať.

Pretože mám Vás rád...

Do svojich piatich rokov bol vychovávaný v doječenskom a detskom domove. V skupine na hodine náboženstva nemal priateľa, uzavrel sa spred všelijakým zblížením. Na jeho pohľade bolo vidieť, že má svoj vnútorný, uzavretý svet, do ktorého nikoho nepúšťa. Nenárokoval si ani stále miesto na sedenie, najradšej sa usadil v okolí umývadla. Vôbec nebol ochotný zúčastniť sa na spoločnej práci. Ostatné deti bolo veľmi ťažké hamovať, aby ho nechceli napodobňovať...

Ku koncu polroka mal chlapec na učiteľa nesmelú prosbu: – Chcel by som si sadnúť, no nemám stoličku. – Sadni si na moju – odvetil učiteľ. Od toho času na každej hodine sedel u učiteľovho stola, žiadal si pracovné listy, riešil úlohy a veľa kreslil. Ako keby bol vymenený!

O niekoľko týždňov učiteľovi ukázal kresbu: bolo na nej dieťa uprostred mnohých červených srdc a jeho meno. – Pekná kresba – pochválil ho učiteľ. – Dávam ju Vám – odvetil. Na učiteľovu otázku, že prečo, povedal, že neskôr to pošepká, a po istom čase nakloniac sa k nemu potichu prezradil: – Pretože mám Vás rád. Možno po prvýkrát v živote vyslovil dobrovoľne a úprimne tieto slová...

Čo sa stalo? Z akého dôvodu sa stal z tohto ťažko ovládateľného dieťaťa za pár mesiacov ochotný, spolupracujúci žiak? Čo ho nadchlo k tomu, aby „vstal“ zo svojej dobrovoľnej vylúčenosti? Čím dozrel pojem lásky v dieťati, ktorému sa dovtedy len málo lásky dostávalo? Snáď Božia láska prejavujúca sa skrze ľudí je schopná vzbudiť lásku aj v iných?!

(Pokračovanie na str. 2)

András Szabó

Olga Szélesová

PROSBA O TRPEZLIVOSŤ

Pane môj!

*Neprávosti ľudu Tvojho
už volajú do neba.
Už im lásky, požehnaní
a pokory netreba.*

*Lačnejú po svetskom:
pýche, bohatstve, sláve.
Ktohovie, čo sa im
ešte rodí v hlave!*

*Ó, koľko zla
po svete chodí...
A Mária druhé dieťa
už neporodí.*

Buď s nami, Pane, trpezlivý!

Pred tvárou Hospodina

Pane, osviet ma slnkom pravdy a spravodlivosti, ktoré vzišlo nado mnou v Ježiši Kristu. Odožeň mi z duše všetku duchovnú temnotu a otvor mi oči, aby som videl zázrak spravodlivosti v Tvojom zákone a zázrak milosti v Ježišovom evanjeliu. Nech mi je Tvoje slovo sviecou nohám a jasným svetlom na všetkých cestách. Zachovaj ma pred poverou a bezbožnosťou, pred hnevom a svárivosťou a pred všetkou nespravodlivosťou proti blížnym. Nalej mi do srdca lásku Kristovu, aby sa všetko, čo robím, dialo v Jeho láske – Tebe na zaľúbenie a mne na večnú spásu. Naše dni miznú, akoby leteli. Preto prebud' ma, aby som správne užíval každej hodiny svojho času milosti a aby som pracoval, kým trvá deň. A až príde noc, prived' ma pre svoje meno do svetla večného života. **Amen.**

Johann Jäger

Krista. Tieto slová sa mi stali nadmieru potešujúcimi. Svätý Duch mi v tejto veži otvoril Písmo.

Tento Lutherov prístup k oznámeniu Božej spravodlivosti bol prístupom viery, lebo znamenal otvorenie sa pre Pána Boha v každom ohľade, očakávanie na Jeho dar a potom život tomu primeraný. Podobné otvorenie srdca očakáva Pán Boh aj od nás, lebo chce, aby sa Jeho záchrana stala záchranou každého z nás. Viera tu prirodzene značí istý nový druh zodpovednosti: aby sme Pána Boha ponechali v Jeho plnej hodnote, aby sme za žiadnu cenu nechceli ako zásluhu pripísať spravodlivosť, ktorú nám môže dať len Boh – ale aby sme spravodlivosť ochotne prijali (z viery pre vieru), aby sme jej mocou dokonca pomocníkmi mnohým sa stali.

Vedomie, že Božia spravodlivosť je na záchranu, nás povedie k pokornému uznaniu, že predovšetkým my sami tú záchranu potrebujeme. V pokání máme vyznať všetko pred nebeským Otcem. A pretože mnohí ju potrebujú, nebudeme váhať prinášať všetkým radostný odkaz, že Bohu záleží na každom človeku. Lebo evanjelium je naozaj Božou mocou na spasenie každému veriacemu. To veríme, vyznávame, kým žijeme v znamení požehnaní z kráľovstva Božieho, ktoré sa otvára nám a celému ľudstvu.

Dušan Brna

EVANJELIUM – MOC BOŽIA

(Dokončenie zo str. 1)

Apoštol Pavol v *Rím 13,8* hovorí, že kresťan sa vždy cíti dlžníkom lásky voči blížnemu, ktorú má poukazovať všetkým. Túto službu spláca ten, kto neváha konať poslanstvo evanjelia. Je ono prírodné pre každý národ, lebo je Božou odpoveďou záchranu pre potreby všetkých ľudí. A musí sa podávať každému človeku spôsobom pre neho vhodným. Každý z nás vo svojom okolí musí pozerieť na potreby ľudí a podľa toho im vyznávať svoju vieru v Ježiša Krista slovom aj životom. A to pre jedného evanjelium zdôrazňuje prekonanie jeho slabosti a nemoci. Inému bude uistením, že napriek stratám či neúspechom v získavaní hmotných hodnôt nie je Bohom opustený – bude mu výzvou do ďalšieho dobrého snaženia sa. Ďalšiemu ukáže, že spoliehanie na vlastné sily nestačí, ale že sa má oprieť o Božiu prítomnosť, a tá nesklame.

Pre každú situáciu človeka možno nájsť nové a nové formy evanjelia, len aby to bolo vždy poukazané na Pána Ježiša, ktorý zachraňuje. Práve láska k človeku nám dáva schopnosť nájsť nové formy zvestovania Pána Ježiša Krista. Patrí k nim práve tak slovo, ako aj príkladné kresťanské konanie.

Apoštol Pavol menuje Boží prístup k človeku ako spravodlivý. Nie je to sprava-

vodlivosť ako ľudská, trestajúca či podmieňujúca spravodlivosť, ale je to Božie slobodné konanie, Božie pretváranie v nového človeka tak, že človek získava večný život.

Reformátor Martin Luther zaujímavým spôsobom opisuje svoje dojmy z Pavlovho oznámenia Božej spravodlivosti. „*Tieto slová »spravodlivý« a »spravodlivosť Božia« boli spočiatku ako hromový úder v mojom svedomí. Keď som ich počul, preľakol som sa. Ak je Boh spravodlivý, tak iste bude trestať. Ale z Božej milosti stalo sa iné: Keď som raz v tejto veži vo svojej izbičke premýšľal o slovách »spravodlivý bude žiť z viery« a »spravodlivosť Božia«, zrazu som prišiel na myšlienku: Ak my máme ako spravodlivý žiť z viery a ak Božia spravodlivosť*

má blaženým urobiť každého, kto verí, tak to nebude naša zásluha, ale Božie milosrdenstvo. To povzbudilo moje srdce. Lebo Božia spravodlivosť nás robí spravodlivými a blaženými skrze Ježiša

Už dlhý čas sledujem vývoj udalostí v našej cirkvi. Už som sa niekoľkokrát odhodlala napísať svoj názor, potom som však radšej – v modlitbách – predostrela túto záležitosť Hospodinovi. Znova a znova sme sa modlili, no teraz predsa mám pocit, že musím písať.

Som Maďarka. Nie preto, lebo som to tak chcela (i keď sa za to nehanbím), ale preto, lebo Boh to tak uznal za dobré. „Prv ako som ta utvoril v živote matke, poznal som Ťa, prv než si vyšiel z lona matky, posvätil som Ťa“ (Jer 1,5a). Moji rodičia boli mojimi rodičmi, moja rodina je mojou rodinou. Boh každého človeka sformoval na svoj obraz a podľa svojej podoby ako dokonalého, avšak hriech vstúpil do nášho života a vládne v ňom.

V našej cirkvi za najväčší problém nevidím, že patríme niekam, veď každé cirkevné obecnstvo patrí niekam. Ozajstné kresťanské obecnstvo patrí k Bohu, k Jeho cirkvi. Nie je podstatné, že ktorý štát udrie pečiatku na úradný papier. Ľudia zo Starého zákona, ktorí sa báli Boha (Mojžiš, Józua, Dávid a ostatní), pred tým, než sa vydali do boja, vyžiadali aj radu od Boha, že čo je Jeho vôľa, a modlili sa. Takto mohli víťaziť, pretože Boh bol s nimi v boji. V tomto našom boji je Boh prítomný? Spýtali sme sa čo i len raz, či toto je Jeho vôľa? Ak áno, Boh bude bojovať za nás; ak nie, náš boj bude márnny a bude nám len na škodu.

Viac než pätnásťkrát som prečítala Bibliu, no ešte som nikde v nej nečítala, že v nebesiach

A MY KDE PATRÍME? ŽIADAJME OD BOHA VEĽKÉ VECI!

budú len samí Maďari či Slováci; ale som čítala sumu zákona, aj druhé najväčšie prikázanie: „Milovať budeš blížneho ako seba samého“ (Mk 12,31a).

Podstata netkvie v tvojej národnosti, ani vo farbe pleti, ale v tom, že aká je tvoja ľudská tvár, tvoje srdce a viera. „A čo máš, čo by si nebol dostal. A keď si dostal, čo sa chváliš, ako by si nebol dostal?“ (1Kor 4,7b). Každý na svojom mieste nech stojí po boku Boha! Nie preto, aby poburoval a rúcal, ale aby budoval a vychovával.

Múdrosť tkvie v bohabojnosti: neprechovávajme staré krivdy

svoje či našich predkov voči sebe navzájom! Dávajme pozor, čím sa živia naše zbory! Na čo máme byť hrdí? Veď hrdý človek nemôže slúžiť Bohu. Je potrebná obnova vo viere! Naše kostoly sa pomaly vyprázdňujú, značnú časť našich zborov tvorí pár starých ľudí – niet dorastu. Mládež je konfirmovaná, a tým je koniec. Cirkev duchovne umiera. Je veľa problémov, zaoberajme sa nimi. A nie tým, aby sme aj tých málo ľudí odcudzili cirkvi, ktorí ešte chodia do kostola!

Žiadajme od Boha veľké veci, ináč pozhnanie zostáva u Neho. Klopme na dvere nebies pre našu mládež,

pre starých, pre rodiny a manželské páry! „Nenamýšľaj si, ale sa boj!“ (Rím 11,20b). Zaoberajme sa ozajstnými problémami a nedovoľme, aby satan svet-skými záležitosťami odpútal našu pozornosť od skutočného nebezpečenstva!

Tínedžeri užívajú drogy, sú závislí na alkohole, majú depresiu, smilnia, niektoré dievčatá sú už ako 15-16-ročné po prvej interrupcii a podobne. To sú skutočné problémy: svet sa rúti do záhuby. „Hľadajte Hospodina, dokiaľ sa dáva nájsť, vzdývajcie Ho, dokiaľ je blízko!“ (Iz 55,6). Otvorme sirotince a starobince, konajme nemocničnú a väzenskú misiu, sejme zrná!

O Nehemiášovi môžeme čítať, že plakal, smútil, držal pôst a modlil sa pred Bohom; osud svojho ľudu mu nebol lahostajný. Nech je aj nám dôležitá naša reformovaná cirkev a ľud, bojujme za jeho duchovné budovanie: deň čo deň ho predostrieme pred Boha, pretože ak sa nenájde, kto by sia-

hal do sutiny, stena sa nestavia! Majme odvahu žiadať veľké veci od Boha, pretože On je náš mocný, živý, všemohúci Boh, u ktorého niet nemožného.

Potrebuje obrátenie, znovuzrodenie, pretože bez neho niet obnovy vo viere. Pred Bohom ne- ni ani Grék ani Žid, ani otrok ani slobodný, pred Ním existuje len Kristus (Kol 3,11). Boh nás učí k tomu, aby sme s každým žili v pokoji (Rím 12,18), pretože takto môžeme každému preukázať Božiu lásku, respektíve to, že poznáme Boha – nie s hrdosťou, ale s láskou a vierou. „Teraz však – znie výrok Hospodinov – vráťte sa ku mne celým srdcom a pôstom, plačom a nárekom!“ (Joel 2,12).

Ibolya Varjaššiová

Vzdelávať sa vo viere je pre každého človeka veľkým požehnaním. Človek nežije sám sebe, ani sám sebe neumiera, ako nás učí Písmo. Každý človek je v Božích očiach vzácny a hodnotný. Boh k človeku hovorí svojim slovom, obdaroval ho vierou, láskou a nádejou.

Reformátor Kalvín sa vyjadruje o človeku úprimne, odhaľuje našu skazenosť a na druhej strane veľkú Božiu milosť. Píše: „Človek bol z počiatku stvorený na obraz a podobnosť Božiu, aby vo vystrojenej sile, ktorou bol Bohom šľachetne odetý, obdivoval svojho pôvodcu a ctí Ho takou vďačnosťou, aká mu náleží. Keďže sa spoľahol na tak veľkú znamenitosť svojej prirodzenosti, zabudol, odkiaľ sa vzala a čím sa udržiava.“

Náš počiatok je vzácny, jedinečný, Boží. Hrešíme, ale nestratili sme to počiatočné naveky. Zvykneme povedať: *Aký začiatok taký koniec*. Človek sa nesmie prestať spoliehať od začiatku do konca na svojho Boha. Boh náš počiatok nijako nezmažal, Jeho neprekonateľná láska má veľké schopnosti i dnes, až naveky. Počiatok znamená poznačenie na celý život. Značku, ktorú už nikto nezmaže vo veriacom srdci. S človekom je to však veľmi rozporuplné, lebo podlieha ľahko hriechu. Tu prichádza Božia reakcia, odplata za hriech je smrť. Vieme to, ale žijeme tak? Vzdelanie vo viere priamo uvádza: „*Bolo nutné, aby človek bol zbavený všetkých Božích darov, ktorými sa bláznivo pyšil, a aby obratý a pozbavený akejkoľvek slávy, poznal toho Boha, ktorým sa opovážil pohrdnúť, keď bol ešte bohatý Jeho štedrosťou.*“

Kalvínsky zreteľ je teda na to, že naozaj človek opovrhol Bohom, hriech to ešte prehľbuje. Skutočne máme veľké sklony k pýche, stačí málo, a už sme nadutí vo vlastnej bezohľadnosti. Boh nás však vidí cez všetky „záclony“, „rolety“, ktoré pred Ním zaťahujeme, aby nás nikto neopplyvňoval pri vlastných úsudkoch. Človek v raji stratil bohatstvo, je to na počudovanie.

Ale i dnes nežijeme inak! Boh nás učí, riadi nás. Naša odpoveď je mnohokrát: nie. I dnes by Ján Kalvín povedal, že vždy sa protivíme Bohu. Taký je jeho vyjadrovací spôsob i pre súčasnosť. Skončujme teda s pýchou, ktorá je v našich srdciach! Nech nežije už vzbura proti Bohu, ale len pravá zbož-

VZDELANIE VO VIERE (V.)

Čo musíme vedieť o človeku

nosť! Pokora je cestou lásky. Reformátor píše, že Boh je bohatý na milosrdenstvo, štedrý. O tom sa nedá pochybovať. Nesmieme znevažovať nášho Boha úvahami, že sa o nás nestará, nedbá na naše modlitby, nevidí kríž, ktorý nás kriví.

Áno, kresťan sa má brániť útokom a presile rôznych pochybností o Bohu. O človeku je možné pochybovať, o Bohu nikdy! On je prenesmierne štedrý, veď človeka stvoril a určil. Hovorí napríklad o tom Jeho slovo, ako zo svojej mocnej ruky rozdáva chudobným. Čo by bolo s nami bez Jeho lásky? „*Z nás zo všetkých, ktorí pochádzame zo semena Adamovho, je vymazaná oná podobnosť Božia, i rodíme sa telesnosť z telesnosti. Lebo akokoľvek máme dušu i telo, predsa len nevnímame nič než telesnosť. Nech teda pohliadneme na človeka po ktorejkoľvek stránke, neuvidíme nikdy nič, čo by nebolo Bohu nečisté a ohavné.*“

Aj tu máme nastavené zrkadlo. My sa často vidíme podľa nášho želania, ale Boh nám ukázal pravdu. Vnímame iba našu telesnosť, je pre nás smerodajná a prednejšia než duša. Prijmime Kalvínov postoj za svoj: oproti Bohu sme naozaj zlí, nepoddajní po každej stránke. Musíme si to uznať a nenahovárať si, že sme nejako dobrí. Veď aj apoštol Pavol sa považuje za hriešnika. To, že sme zhršili a hrešíme, nás má trápiť.

Dnešok sa vyznačuje skôr dôrazom na ľudskú stránku života, čo dokáže-

me, čo nás odlišuje. Pozor, je tu živý Boh, ktorý nás vidí! Nie sme pred Ním na tom dobre. Už vtedy sa vzmáhala ohavnosť, nečistota. Či nie je v nejakej forme súčasťou nášho života? Veď ako a kde sa vytratila z nášho života krotkosť, zdržanlivosť, trpezlivosť?

Reformátor má čistou pravdu, keď obnažuje aj naše človečenstvo, a to všetko priam v mikroskopickom detailnom ponímaní. Boh je čistý, a my sme od Adama, ktorý porušil príkaz a zhršil. Každodenným životom žijeme v súhlase s Adamom. Nezachovávame Božie prikázania z druhej dosky, ktoré nás učia vzájomným vzťahom. Kalvín už vtedy pochopil, že je to zlé. Človek stroskotal a hriech je vážna vzbura proti Bohu.

Naša myseľ je zatemnená, zaťažená a deťpaná lžou. „*Ľudský dôvtip, zaslepený a zahmlený nekonečnými bludmi, neustále sa protiví múdrosti Božej.*“ Božia múdrosť je nevýstížná. Ľudská

múdrosť je limitovaná, obmedzená. Čo si my častokrát myslíme o Bohu? Naše myšlienky sa uberajú prúdom tohto sveta. Sme nerozumní k Bohu a tiež k človeku. Kalvínov názor cez Božie slovo vyhodnocuje našu prázdnotu, keď on sám vo *Vzdelaní vo viere* v časti *O človeku* zdôrazňuje naše človečenstvo, ktoré má v nenávisti

Božiu spravodlivosť. Ako pravdivo tiež uvádza, že sme bezmocní k dobrým skutkom. Skôr nás to ľahá k nepravostiam.

Skutočnú pravdu o človeku povie len Božie slovo. Ján Kalvín to vedel, poznal, ako je to s nami zlé, a že bez Božej milosti sme stratení. Kedysi sa hovorievalo o tom, kto konal dobro a bol milosrdný: *Boží človek*. Nuž, nech je každý na svojom mieste Božím človekom, dnešný svet takých potrebuje ako soľ!

Juraj Gajdošoci

Reformovaná teologická fakulta Univerzity J. Selyeho vypisuje prijímacie konanie na doktorandské štúdium (PhD.). Prihlásiť sa je možné do 30. júna 2013.

MOŽNOSTI ĎALŠIEHO ŠTÚDIA

Témy doktorských prác na RTF UJS

Dátum prijímacieho pohovoru: 19. august 2013.

Cirkevné dejiny

1. Explanatio Leopoldina
2. Záchrancovia Židov spomedzi farárov počas 2. svetovej vojny

Praktická teológia

1. Modely riadenia cirkevného zboru – duchovný pastier ako vedúci cirkevného zboru
2. Vyučovanie svetových náboženstiev v katechetickvej výučbe

Dátum prijímacieho pohovoru: 19. august 2013

Dodatočné prijímacie konanie

Reformovaná teologická fakulta Univerzity J. Selyeho v Komárne vypisuje dodatočné kolo prijímacieho konania na akademický rok 2013/2014 na študijný program *misológia, diakonia a sociálna práca* (bakalárske štúdium).

Termín podania prihlášok: 30. jún 2013

Ďalšie informácie možno získať na študijnom oddelení fakulty od Ilony Györfy (tel.: 035/3260 633), mail: gyorfy.ilona@uj.sk alebo na dekanáte fakulty od Erzsébet Öllös (tel.: 035/3260 656, mail: ollos.erszabet@uj.sk)

Festival kultúry ÉRT sa začína 14. júna o 18.00 hodine bohoslužbou v reformovanom chráme (kázať bude sedmohradský biskup Béla Kató), kultúrne programy sa uskutočnia v sobotu a festival sa končí v nedeľu taktiež bohoslužbou (kážňou poslúži biskup József Csomós).

Stará zmluva

1. Pojem zmluvy v Starej zmluve
2. Príbehy o Jákobovi

*

Nová zmluva

Kristológia v Liste Židom

Systematická teológia

1. Dejiny a eschaton v teológii Wolfharta Pannenberg
2. „Maloletosť“ postmoderného človeka

Religionistika a dejiny filozofie

Hans Küng, religionista a teológ

Cirkevné dejiny

Komenského evangelická teologická fakulta v Prahe a Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku

Praktická teológia

1. Staroba ako možnosť a výzva v praktickej teológii
2. Homiletické aspekty apokalyptických biblických perikóp

Reformovaný festival kultúry ÉRT v Košiciach

V roku 2013 sú Košice Európskym hlavným mestom kultúry, kde sa počas celého roka konajú rôzne kultúrne podujatia. Nakoľko žije tam a v okolí značný počet reformovaných, vedenie RKCS v spolupráci s Maďarskou reformovanou cirkvou rozhodlo organizovať vlastnú sériu programov zameraných na reformované kultúrne dedičstvo.

Do organizačných prác pod vedením zástupcu biskupa Róberta Géresiho sa zapojili štyri senioráty RKCS: gemerský, abovsko-turniansky, zemplínsky a užský, kým z maďarskej strany sa zapojil predtíšký seniorát pod vedením biskupa Józsefa Csomósa. Synodná Rada RKCS rozhodla o organizácii kultúrneho festivalu KASSA-ÉRT na spôsob vlnajšieho stretnutia TOKAJ-ÉRT (ÉRT = Északkeleti református találkozó, teda Severovýchodné reformované stretnutie), ktorý je naplánovaný na 14–16. jún 2013 v historickom centre Košíc.

Taktiež je možné prihlásiť sa na rigorózne štúdium (ThDr.), a to do 30. júna 2013 na nasledovné témy:

Stará zmluva

1. Život a dielo Juliusa Wellhausena
2. Príbehy o Samsonovi

Nová zmluva

Úloha Listu Rimanom (zvlášť kapitol 9–11) v židovsko-kresťanskom dialógu

Systematická teológia

1. Psychologizovanie skúsenosti spásy v evangelikálnej teológii
2. Utilitarizmus ako etický princíp

Religionistika a dejiny filozofie

1. Friedrich Schleiermacher, filozof a teológ
2. Eschatológia mazdaizmu, kresťanstva a islamu

Program bude rôznorodý: prezentácia dedičstva cirkevného spevu, divadelné predstavenie, výstava Biblií, prezentácia cirkevných stavieb RKCS, prednášky, rozhovory, koncerty a nebudú chýbať ani podujatia pre deti a mládež.

Jedno z miest kultúrneho podujatia v susedstve chrámu: záhrada Múzea Rodošto

VERNOSŤ TRIUMFUJE

„Ale ak nie, vezmi na vedomie, kráľu, že tvojich bohov nebudeme vzývať a zlatej soche, ktorú si dal postaviť, nebudeme sa klaňať“ (Dan 3,18).

Traja jeruzalemskí mladíci, Chananja, Míšáel a Azarja sa nachádzajú v zajatí babylonského kráľa. Sú nútení žiť ďaleko od svojho domova, rodiny a ľudu. Ale to, že boli odvrhnutí do cudziny, bola len menšia ťažkosť v ich živote. Oveľa väčšiu ťarchu pre nich znamená, že sú donútení, aby sa stravovali, správali podľa zvykov Babylončanov a vzývali ich cudzích bohov. Vznikne situácia, keď sú nútení padnúť pred obrovskou zlatou sochou a klaňať sa nej.

Títo traja mladí Izraeliti sa márne dostali ďaleko od domova, predpisy svojho náboženstva a prikázania svojho Boha nezanedbávajú: berú ich vážne a svoje činy vždy prispôbujú k nim – ešte aj v cudzine. (Kiežby to platilo aj pre nás: ak sa dostaneme spred úzkostlivých očí našich rodičov – napríklad do letného tábora alebo na internát –, aby sme vo svojich rozhodnutiach dokázali otvorene priznať sa k tomu, že svoj život chceme žiť podľa Božích pravidiel, i keď sa nám za to vysmievať alebo nás vylúčia zo spoločnosti!)

Vedeli, že Boh im dal prikázanie: „Neurobíš si vyrezávanú modlu ani

podobu ničoho, čo je na nebi hore, čo je na zemi dolu, alebo čo je vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať ani im slúžiť“ (2Mojž 20, 4–5a). Takže odopreli kráľov rozkaz. Mohlo to byť strašne ťažká situácia, veď tých, ktorí rozkaz odopreli, hodili do rozpálenej ohnivej pece.

Je hrozné už len vmyslieť sa do ich rozpoloženia! Nestačí, že majú zomrieť, ale musia zniesť takýto

hrozný spôsob smrti. Títo traja mladíci napriek tomu vytrvávajú pri svojom presvedčení: neklaňajú sa zlatej soche, ale dúfajú vo svojho Boha. Ak majú zomrieť verní Jeho prikázaniu, nech je tomu tak; ale nezvolia si možnosť zostať nažive neverne. Preto hovoria kráľovi: „...náš Boh, ktorého vzývame, nás môže vyslobodiť z rozpálenej ohnivej pe-

ce... Ale ak nie, vezmi na vedomie, kráľu, že tvojich bohov nebudeme vzývať a zlatej soche, ktorú si dal postaviť, nebudeme sa klaňať“ (Dan 3,17a.18).

Je to obdivuhodné! Aké vynikajúce je, že títo chlapci si pravdepodobne už za mladi osvojili očakávania Boha znamenajúce život. Naokoľko veru len tak si mohli dobre vybrať, že mali patričné znalosti.

Viera troch mládencov bola požehnaná: Boh z rozpálenej ohnivej pece všetkých troch vyslobodil v neporušenom stave. Zachránil ich pre ich vieru, pre to, že mali odvahu zvoliť si aj smrť, natoľko na ňom lipli.

Vďaka Hospodinovi, my nie sme ohrození rozpálenou ohnivou pecou, ale veru deň čo deň sme postavení pred voľbou, vážne rozhod-

nutia. Keď totiž máme rozhodnúť: klaniame sa svetu a so svetom, alebo žijeme radšej svoj vynáročný život podľa Božích pravidiel?

Majme vždy odvahu rozhodnúť a potom žiť – s Bohom a Bohu!

Lucia Kis

Čerpať z prameňa vyslobodenia

STRETNUTIE SPEVOKOLOV V MICHALOVCIACH

Dňa 7. apríla sa v michalovskom reformovanom chráme konalo stretnutie spevokolov Michalovského reformovaného seniorátu. Zhromaždených privítala seniorka **Mária Meňkyová**, ktorá aj v modlitbe požiadala o Božie požehnanie na túto príležitosť. Hostiteľkou tejto hudobnej bohoslužby bola **Viera Šoltéssová**, ktorá k stolu Pánovmu privolala každý spevácky zbor po krátkom rozjímaní.

Ako prvý vydal svedectvo svojim dvojhlasným spevom pätnásťčlenný bežovský spevokol pod vedením **Beáty Kačkošovej**. Členovia chóru dali veľmi pekný príklad na to, že ako koncentro-

vane je možné sledovať pohyby rúk dirigentky. Desaťčlenný spevokol zo Svätúša (pod vedením **Emílie Pasterárovej**) zaspieval jednu pieseň v sprievodu organu a jednu veľkonočnú baptistickú pieseň.

Evanjelický spevokol z Michaloviec, **Penuel** (ktorý bol prítomný ako hosť) si svoje piesne vybral z veľkonočného okruhu sviatkov. Vydal veľmi pekné svedectvo o tom, že akú radosť znamená žiť svoje dni v Ježišovej službe.

Palínsky spevácky zbor vedie **Marek Janovčík**, ktorý sa zaradil medzi členov spevokolu, teda aj on spieval počas dirigovania (soprán posilnila aj sestra seniorka). Okrem rodinnej spolupatričnosti bolo veľmi pekné vidieť aj to, že

Seniorka **Mária Meňkyová** pozdravila účastníkov stretnutia od stola Pánovho (Snímky: **Marek Janovčík**)

členovia speváckeho zboru patria k trom pokoleniam. Mohli sme počuť spe-

(Pokračovanie na str. 7)

(Dokončenie zo str. 6)

okol s veľmi pekným, čistým hlasom, kde členovia okrem svojho hlasu mohli dávať pozor aj na spoločne tvorené harmónie.

Miestny zmiešaný chór (pod vedením kantora zboru, **Juraja Tichého**) spieval štvorhlasne, veľmi vrúčne. Poslúžili tromi piesňami: vyrozprávali veľkopiatočné udalosti, a nielen priviedli nás duchovne pod Ježišov kríž, ale dokázali zaspievať ešte aj bolesť.

Bolo potešujúce počuť aj spev mladých z Palína a zo Stretavy. Spev ôsmych dievčat a jedného chlapca bol sprevádzaný jednou gitarou, dvoma klavírmi a jedným rytmickým vajíčkom pod vedením Mareka Janovčíka. Skupina bola na začiatku trošku hanblivá, no posmeľovali sa pohľadom, úsmevom. Pri prvej piesni ešte veľa hľadeli na zem, avšak počas spevu sa postupne uvoľnili.

Zmiešaný chór lastomírskeho zboru (jedenásť žien sprevádzali traja muži pod vedením Márie Meňkyovej) charakterizoval pekný, nerozborný zvuk, svojím spevom zaplnil mohutný chrám.

Čerpať z prameňa vyslobodenia

STRETNUTIE SPEVOKOLOV V MICHALOVCIACH

Spevokol na stretnutie prišiel maximálne pripravený, jeho členovia spievali takmer z hlavy.

Naposledy vystúpil desaťčlenný ženský chór z Bánoviec (pod vedením duchovnej **Eriky Děkányovej**), ktorý tak tiež charakterizuje ľubozvučnosť.

Po vystúpení spevokolov sa im za účasť poďakoval misijný referent seniorátu **Miroslav Kovaľ**, pamätné listy a noty im v mene odboru cirkevnej hudby odovzdala duchovná v Košiciach **Noémi Bodnár**, ktorá povzbudzovala aj k účasti na súťaži v spievaní cirkevných

piesní. Nakoniec miestny duchovný **Juraj Gajdošoci** pozval prítomných na kresťanský hod lásky do zborovej siene.

Stretnutie spevokolov bolo skutočným čerpaním z prameňa vyslobodenia. Nech je za to chvála Bohu!

—bn—

Bežovský spevokol slúžil pod vedením Beáty Kačkošovej

Po stopách misionárky Márie Molnár ŠTUDIJNÁ CESTA BOLA OSOŽNÁ

Dňa 8. mája Ústredie diakonie pod vedením jeho poverenej riaditeľky Jolán Rácz realizovalo jednodňovú exkurziu do Maďarska, účastníkmi ktorej boli výhercovia súťaže vyhlásenej o životnej dráhe Márie Molnár.

Našou prvou zastávkou bola dedina pri Dunaji Dunaalmás, kde sa v Reformovanom dome lásky starajú o 130 mentálne postihnutých chlapcov a mužov. Od jej riaditeľky **Józsefné Marton** sme sa dozvedeli podrobnosti o prevádzke tohto ústavu, ktorý udržiava styky s mnohými reformovanými zbormi a raz do roka organizuje aj diakonický deň.

Potom sme zastavili v malobnom mestečku Várpalota (pri Székesfehérvári),

Chlapci v Dunaalmási s Alexandrou Kalocsai, diakonickou duchovnou Komárňanského reformovaného seniorátu

kde sa 11. septembra 1886 Mária Molnár narodila. Pozreli sme si 220-ročný reformovaný chrám postavený v slohu tzv. sedliackeho baroka, v ktorom Mária Molnár bola pokrstená. Pomocou duchovnej **Pirosky Lukáts-Orovicz** sme si spomínali na jej život (od roku 1928 do 1943 slúžila na ostrovoch Mánus a Pitilul, kde 18. marca 1943 zomrela martýrskou smrťou).

Ďalšou zastávkou študijnej cesty bol Reformovaný domov lásky Alberta Schweitzera v Budapešti, kde nás sprevádzala riaditeľka **Zsuzsanna Derencsenyi** a vedúci diakonie **László Dani**. A nakoniec sme navštívili Nemocnicu Bethesda, kde Mária Molnár pracovala ako diakonistka. „Dom milosrdnosti“ popri liečbe aj v dnešnej dobe sa podujíma na duchovnú a sociálnu podporu chorých detí a ich rodinných príslušníkov. Koná misijnú službu a organizuje aj konferencie s medzinárodnou účasťou.

Valéria Kazán

Účastníci exkurzie pred Nemocnicou Bethesda v Budapešti

Chrám v Hurbanove storočný.

Dňa 14. apríla hurbanovský zbor vzdal vďaku Bohu za to, že jeho chrám bol postavený pred 100 rokmi (práce na ňom boli ukončené v novembri 1912). Na slávnostných bohoslužbách bola odhalená aj pamätná tabuľa na počesť troch duchovných [Mihály Mórocz (1858–1934), Sándor Nagy (1907–1963) a Pál Erdélyi (1936–1997)], ktorí v minulom storočí tam verne slúžili Bohu a veriaci.

Diakonická spolupráca. V dňoch 15–16. apríla v Beregove zasadala Karpatskokotlinská diakonická koordináčna rada, kde našu cirkev zastupovala poverená riaditeľka Ústredia diakonie Jolán Rác.

Evanjelizácia medzi Rómami. Dňa 21. apríla hudobná skupina z Podkarpatska Amaro Del mala vystúpenie v rámci riadnej bohoslužby v reformovanom chráme v Dunajskej Strede. Tvoria ju obrátení Rómovia, ktorých cieľom je vydávanie svedectva o Ježišovi Kristovi. Po bohoslužbe v rámci reformovanej rómskej misie mali evanjelizáciu aj na rómskom sídlisku na Kračanskej ceste.

Misijné dni. Zväz maďarských reformovaných duchovných na Slovensku mal v dňoch 24–25. apríla misijné dni v Reformovanom študijnom centre v Drahnove, kde zasadalo predsedníctvo

i valné zhromaždenie tejto organizácie. Prítomní duchovní v okolitých zboroch vykonávali službu zvestovania slova Božieho.

Seniorálne valné zhromaždenia.

Dňa 27. apríla v Dubníku sa konalo valné zhromaždenie Komárňanského reformovaného seniorátu. V zemplinskom to bolo 29. apríla v Pribeníku, v užskom 30. apríla v Maťovských Vojkovciach, v gemerskom 1. mája v Neporadzi, kým valné zhromaždenie Bratislavského reformovaného seniorátu sa konalo dňa 4. mája v Kľúčovci. Biskup László Fazekas sa zúčastnil na všetkých rokovaníach, kým generálny kurátor Vince Fekete (pre svoju služobnú cestu v Nemecku) mohol byť prítomný len v Dubníku.

Generálny konvent. V dňoch 6–7. mája predsedníctvo Generálneho konventu malo svoje zasadnutie v Mályi. Hlavnú tému tvorila príprava synodného zasadnutia plánovaného na 28. júna do Debrecína, ale na programe boli aj iné aktuálne záležitosti. Na zasadnutí zo strany našej cirkvi bol prítomný zástupca generálneho kurátora Ferenc Porubán a biskup László Fazekas.

Stretnutie detí. Dňa 8. júna od 10 hod. sa v Bežovciach bude konať stretnutie detí. Lekciu budú mať: Miroslav a Janka Kovalovci, hry budú viesť: Marek Marcinčák a Marek Kačkoš.

Telesná a duševná rovnováha

Dňa 11. mája v meste Siófok som sa zúčastnil Wink maratónu. Bol so mnou aj **Viktor Molnár** z Rimavskej Soboty, poslucháč piateho ročníka Reformovanej teologickej fakulty Univerzity J. Selyeho v Komárne, ktorý dáva pozor na zdravý životný štýl, na svoju telesnú a duševnú rovnováhu: pláva a beháva. Teraz úspešne absolvoval svoju prvú bežeckú súťaž v živote, totiž polmaratón (21 km zdolal za 2 hod. 8 min.).

Po súťaži Viktor Molnár hovoril, že aj v športe objavil obdivuhodný dar Boží a že z Božej milosti na jeseň by chcel absolvovať aj klasickú maratónsku vzdialenosť – našu redakciu s veľkou radosťou informoval úd našej cirkvi v Moči **Géza Kele** (na snímke zľava), ktorý si myslí, že tento úspech môže slúžiť ako príklad pre iných mladých kresťanov. On je ináč veľkým popularizátorom behu na dlhé trate: v novembri minulého roka v Trenčianskych Tepliciach absolvoval už svoj 100. maratón.

K úspechu Viktora Molnára – s úmyslom pobaďať – ešte dodáme: spomedzi členov zboru duchovných (podľa informácií, ktoré sa k nám dostali) už traja majú za sebou klasický maratón: Gyula Kassai (Levice) pred rokmi absolvoval viac maratónov, nitriansky duchovný Tamás Ficzer debutoval na vlnajšom Medzinárodnom maratóne mieru v Košiciach; kým Béla A. Kis, redaktor nášho mešačníka 42,195 km absolvoval v roku 2011 v Košiciach a v marci tohto roka na 8. ČSOB Bratislava Marathone.

Pozvánka do Račkovej doliny

Drahé sestry, srdečne vás pozývame na ďalšie, v poradí už 18. duchovno-rekreačné stretnutie sestier Evanjelickej aliancie, ktoré aj tento rok bude z Božej milosti v Domove J. A. Komenského v Račkovej doline.

Termín stretnutia je od 25. septembra do 29. septembra 2013. Tohtoročná téma: *Modlitba* – s ústredným veršom zo *Žalmu 141,2*. Popoludnia bude možné využiť na rozhovory, prehádzky v krásnej tatranskej prírode, rehabilitačné cvičenie či masáže a kreatívnu tvorbu.

Na stretnutie sa môžete prihlásiť najneskôr do **10. septembra 2013** na adrese (tu získate aj podrobnejšie informácie o stretnutí, cenách a možnostiach ubytovania): **RNDr. Kukučková Dagmar, Bridlicová 13, 841 07 Bratislava 49**, tel.: **02/64 53 81 14**, mobil: **0910/57 26 41**, mail: **dagmar.kukuckova@btm**.

Tešíme sa na vás a na chvíle, ktoré spolu strávime!

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.
Šéfredaktor: László Fazekas
Redaktor: Béla A. Kis

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Ročné predplatné: 3,60 eur.
Distribúciu vykonáva redakcia:
930 10 Dolný Štál 386

E-mail: **akisbela@ba.telecom.sk**
Telefón: **031/55 90 141** (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Béla A. Kis
Tlač: Reproffset, Dunajská Streda
ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09